

Geloven of filosoferen

Een man stapt met zijn verkeerde been uit bed, en rijdt door onoplettendheid een toevallige passant dood. Dergelijke dingen gebeuren en zullen blijven gebeuren - socialisme of geen socialisme, technologische vooruitgang of geen technologische vooruitgang, veiligheidsmaatregelen of geen veiligheidsmaatregelen. Verbeteringen zijn mogelijk, maar helemaal naar ons zin zullen we het nooit krijgen. Onze lotgevallen laten de wereld als geheel onverschillig. Ieder moment kan ons laatste zijn. Durven we dit werkelijk onder ogen te zien?

In de openbaringsgodsdiensten probeert men de gegeven wereld in een groter goddelijk kader te plaatsen, zodat de persoonlijke en wereldgeschiedenis een zin krijgen. Voorzover openbaringen controleerbaar waren, bleken ze echter niet bijster betrouwbaar. Een redelijk mens heeft er dan ook weinig aan. Hij mist het vermogen zichzelf moedwillig voor de gek te houden.

Hoewel de openbaringsgodsdiensten hun waarde voor de westerse mens grotendeels verloren hebben, is de zin-vraag gebleven. Vandaar de run op feng shui, astrologie (westers, Chinees of Egyptisch), auralezen, chakra's, klankschalen, channeling, reïncarnatie... Kortom: de bonte hutspot van oud en nieuw die New Age heet. Hoewel de pronkstukken in de New Age-parade pseudo-wetenschappelijke pakjes dragen, is de belangstelling voor werkelijk wetenschappelijke onderzoek zeer gering. Wie dit niet gelooft, moet in een New Age-winkel maar eens naar boeken over dergelijk onderzoek vragen. Toch wordt onderzoek naar (vermeende) aura's, astrologische samenhangen, reïncarnatie, e.d. door sceptici en parapsychologen wel degelijk uitgevoerd. De resultaten zijn vooralsnog niet eenduidig. Ook de New Age leeft derhalve in een sprookjeswereld.

Is er op levensbeschouwelijk gebied dan niets zinnigs geschreven? Jazeker wel! Bij de oude Grieken en Romeinen vindt men een schatkamer aan levenswijsheid. Ik denk met name aan Aristoteles, Democritus, Epicurus en de stoïcijnen. Ook het taoïsme van Lao Tzu, Chuang Tzu en Lieh Tzu en het zenboeddhisme bevatten een menigte aan nuttige en verheffende inzichten. Gelukkig kan men over deze oosterse wijsheid ook in New Age-winkels wel het nodige vinden. Geen goddelijke openbaring hier, of oncontroleerbare fantasieën over de zin van het wereldgebeuren. En evenmin gemakkelijke en snelle wonderkuren. Maar inspirerende wenken voor een bevredigende levenswandel.